

Varetægtsarrestanters brevveksling

FOB nr. 82.169

Henstillet til justitsministeren, at det ved en ændring af (eller tilføjelse til) de gældende cirkulærer om indsattes/varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg m.v. præciseres, i hvilket omfang de deri indeholdte bestemmelser finder anvendelse med hensyn til varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i strafudståelsesanstalt

(J. nr. 1981-375-615).

Den 7. marts 1983 skrev jeg således til justitsministeren:

»...

Efter retsplejelovens § 777 kan en varetægtsarrestant i nærmere angivne tilfælde med rettens godkendelse anbringes i en anstalt for personer, der udstår frihedsstraf eller forvaring, eller i hospitaler m.v., jfr. straffelovens §§ 68 og 69. Efter bestemmelsens 3. pkt. behandles den pågældende i institutionen da »... efter de regler, der gælder for personer, der er anbragt dér i henhold til dom«.

I forbindelse med min behandling af en konkret klagesag rejste jeg i skrivelse af 2. februar 1982 over for justitsministeriet bl.a. spørgsmål om anvendeligheden af de udtrykkelige bestemmelser i retsplejelovens § 772 om varetægtsarrestanters ret til brevveksling i forhold til de varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i en strafudståelsesanstalt m.v. I skrivelse af 9. juli 1982 har justitsministeriet, direktoratet for kriminalforsorgen, herefter meddelt mig, at den udtrykkelige bestemmelse i retsplejelovens § 772 (om domstolskontrol med censur af varetægtsarrestanters brevveksling) også bør finde anvendelse i disse tilfælde, uanset om anbringelsen beror på den pågældendes samtykke eller ej.

Denne opfattelse er jeg enig i.

De gældende cirkulærer (nr. 217) af 18. december 1980 om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v., henholdsvis (nr. 220) af 19. de-

cember 1980 om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg m.v. indeholder ikke nogen udtrykkelig angivelse af denne retsstilling.

Da jeg anser spørgsmålet for at have principiel betydning, og da det - som den konkrete sag illustrerer - har givet anledning til usikkerhed i praksis, finder jeg i medfør af ombudsmandslovens § 11, jfr. § 10, stk. 1, i instruksen for folketingets ombudsmand at burde gøre justitsministeren bekendt med denne mangel ved de gældende forskrifter og at burde henstille, at det ved en ændring af (eller tilføjelse til) de nævnte cirkulærer præciseres, i hvilket omfang de deri indeholdte bestemmelser finder anvendelse med hensyn til varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i strafudståelsesanstalt.

Jeg udbeder mig underretning om, hvad der sker i anledning af min henstilling.

Jeg har gjort folketingets retsudvalg bekendt med denne skrivelse.

...«

Supplerende oplysninger om sagen

Med direktoratet for kriminalforsorgens skrivelse af 9. november 1983 modtog jeg et eksemplar af direktoratets cirkulære af samme dato om ændring af cirkulæret om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v. ændringen bestod i, at der i dette cirkulæres § 6, stk. 1, blev indsat en ny bestemmelse som nr. 3, således at bestemmelsen i sin helhed fik følgende ordlyd:

»§ 6. I tilfælde, hvor gennemlæsning (af breve til og fra de indsatte, jfr. nærmere § 5; min tilføjelse) finder sted, gælder følgende:

1. Et brev kan efter bestemmelse af institutionens leder tilbageholdes, såfremt det skønnes uegnet til afsendelse af ordens- eller sikkerhedshensyn, for at forebygge eller opklare strafbart forhold eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen.
2. Et tilsendt brev, der af tilsvarende grunde skønnes uegnet til udlevering, skal tilbagesendes. Hvis det af sikkerhedshensyn eller for at forebygge eller opklare strafbart forhold anses for påkrævet, kan et tilsendt brev tilbageholdes.
3. Såfremt tilbageholdelse af et brev til eller fra en varetægtsarrestant, der er anbragt i fuldbyrdelsesanstalt i medfør af retsplejelovens § 777, skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedshensyn eller for at forebygge strafbart forhold, overgives brevet til politiet.

Stk. 2. . . .«

Den 25. januar 1984 skrev jeg bl.a. således til justitsministeren:

»Efter den forudgående brevveksling i den konkrete sag, der gav anledning til min henstilling, må jeg lægge til grund, at proceduren for så vidt angår breve, der efter den nye bestemmelse i nr. 3 overgives til politiet, herefter er den, at politiet snarest muligt skal udlevere eller afsende brevet, medmindre indholdet vil kunne være til skade for efterforskningen eller opretholdelse af orden og sikkerhed i institutionen. Tilbageholdes et brev, skal spørgsmålet, om tilbageholdelsen bør opretholdes, straks forelægges for retten til afgørelse, medmindre afsenderen på forespørgsel erklærer, at han ikke ønsker brevet ekspederet. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen straks underrettes, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse.

Jeg må finde det utilfredsstillende, at dette ikke udtrykkeligt fremgår af cirkulæret om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v. Jeg henviser herved til, at baggrunden for denne del af min henstilling var, at cirkulæret ikke indeholdt nogen udtrykkelig angivelse af, at bestemmelserne i retsplejelovens § 772 om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og om domstolskontrol med censur heraf også finder anvendelse i forhold til varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i fuldbyrdelsesanstalt. Jeg lægger i denne forbindelse vægt på, at cirkulæret vel fremtræder som stilet til kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, men at det tillige indgår i den regelsamling, der er fremstillet til brug for de indsatte.

Jeg har endvidere noteret mig, at der ikke med den nu gennemførte ændring af cirkulæret om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v. er taget stilling til, i hvilket omfang cirkulærets regler om besøg (og telefonsamtaler) finder anvendelse med hensyn til varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i straffuldbyrdelsesanstalt, sml. bestemmelserne i retsplejelovens § 771.

På baggrund af det anførte kan jeg ikke anse den gennemførte cirkulæreændring for en imødekommelse af min henstilling, og jeg finder derfor i medfør af ombudsmandsloven § 11, jfr. § 10, stk. 1, i instruksen for folketingets ombudsmand, på ny at måtte henlede justitsministerens opmærksomhed på forholdet og at måtte gentage min henstilling i skrivelsen af 7. marts 1983.

Jeg vil gøre folketingets retsudvalg bekendt med denne skrivelse.«

Med skrivelse af 18. september 1984 sendte direktoratet for kriminalforsorgen mig et udkast til en ændring af cirkulæret af 18. december 1980 om de indsat-tes adgang til brevveksling og besøg m.v. således, at det udtrykkeligt fremgik af cirkulæret, hvorledes der skulle forholdes med hensyn til breve, der blev overgivet til politiet efter bestemmelsen i § 6, stk. 1, nr. 3.

Med hensyn til spørgsmålet om reglerne vedrørende besøg og telefonsamtaler bemærkede direktoratet, at der ikke efter retsplejelovens § 771 eller direktoratets cirkulære af 19. december 1980 om varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg m.v. var adgang til domstolsprøvelse, såfremt besøg eller telefonsamtaler nægtedes eller kontrolleredes af ordens- eller sikkerhedshensyn. Reglerne svarede således på dette område til bestemmelserne i cirkulæret af 18. december 1980 om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v.

Såremt der måtte blive spørgsmål om af hensyn til sikring af varetægtsfængslingens øjemed at gennemføre begrænsninger med hensyn til besøgsadgangen eller adgangen til at føre telefonsamtaler, ville sådanne begrænsninger alene kunne gennemføres efter tilbageførsel til varetægtsinstitution. På denne baggrund fandt direktoratet, at en bestemmelse herom i cirkulæret ville tynde dette i overflødig grad, og direktoratet gik ud fra, at ombudsmanden på dette grundlag ikke ønskede en sådan bestemmelse indføjet i cirkulæret.

Jeg meddelte herefter direktoratet, at jeg ikke foretog videre i sagen, og underrettede retsudvalget herom.

Den anførte ændring i cirkulæret om de indsattes adgang til brevveksling og besøg m.v. er foretaget ved cirkulære nr. 158 af 9. oktober 1984.